

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs X. Dilectus meus candidus & rubicundus, electus ex milibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

est, quid de diuinitate eius iuxta humanam possibilitatem intelligendum sit & credendum. Siue etiam *qualis sit dilectus ex dilecto*, hoc est, qui tibi olim dilectus factus est, pro te nascendo & moriendo, qualiter nunc dilectus est, suæ tibi gratiæ abundantiam infundendo, & in dilectionis suæ diuinam dulcedinem attrahendo. Siue qui quondam priori tempore in antiquis Patribus per figuras & ænigmata diuinitatis suæ maiestatem plurimis miraculorum signis ostendendo dilectus fuit, qualiter nunc in nouissimo tempore carnem assumendo, & totius mundi salutem operando dilectus est. Quod verò sit eiusdem verbi repetitio, studiofa est animi scire affectantis exploratio.

Dilectâ dilecti pulchritudine decem præconijs subsequenter exponit.

Psal. 91.

Porro dilectâ ut percunctantium animos ad maiorem dilecti sui accendat amorem & reuerentiam, qualitatem eius tropologicè exponit, dum diuinitatis & humanitatis eius cantabilem pulchritudinem decem præconijs, quasi in *decachordo decantat psalterio*. Denarius quippe numerus perfectus est, & vel decalogo, vel quatuor Euangeliorum continetur Sacramento, qui ab vno incipiens ita ad quatuor peruenit, ut denariû compleat numerum: nam si super unitatem tres sequentes numeros, hoc est binarium, trinarium, & quaternarium aggregaueris, decem habebis,

atque ita per quaternarium complebis numerum denarium.

Psalterium autem est instrumentum Musicum in modum deltae litteræ formatum, quod in græco quatuor exprimit. Pulchri ergo dilectâ dignitatem & pulchritudinem dilecti quasi in decachordo decantat psalterio, decem præconiorum testimonio, ut ostendat omne sibi ex dilecti gratia profluens Sacramentum, vetus & nouum resonare testamentum, vno exhibendum in figura præcinente, altero iam exhibitum in veritate decantante. Ait ergo, *dilectus meus candidus & rubicundus*.

Psalterium quid sit.

VERSUS X.

Dilectus meus candidus & rubicundus, electus ex milibus.

STaure cordis diligenter appropinquamus, interiori auditu percipere poterimus, harmoniæ huiusmodi quâ in hoc decachordo dilectâ modulari intendit, principalem esse materiam geminæ pulchritudinis prædicabilem gratiam, castitatis videlicet atque martyrij, quæ primò in ipso capite considerata, postmodum nunc alternatim, nunc intermixtâ dulcedine per ipsius diffunditur membra.

Dilectus, inquit, meus candidus & rubicundus: Geminus iste color, candor.

Hominis iste color, candor & rubor quomodo Christo principali-ter conueniat.

Sap. 7.

Christus candidus dicitur ex diuinitate, rubicundus ex passione.

2. Cor. 5.

Esa. 63.

candor scilicet & rubor, principaliter quidem & singulariter atque plenarie in capite Ecclesie, hoc est, Christo apparet, quia eius castissimae atque sanctissimae carnis candori, quam de castissima Virgine ineffabili Spiritus Sancti operatione suscepit, nullus candor comparari potest. Et de sapientia Dei Patris quae ipse est, scribitur, *super omnem pulchritudinem stellarum luci comparata inuenitur prior, candor est enim lucis aeternae, & speculum sine macula Dei maiestatis.*

Candidus ergo est diuinitate propter inedicibilem diuinæ naturæ splendorem, quo illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum: candidus verò ex humanitate propter immaculatam, ut diximus, & omnis peccati immunem carnis susceptionem. Porro rubicundus ex passione specialiter fuit, quia nulla charitas eius charitati æquari potest, qui in tantum suam dilexit facturam, ut pro eâ mori eligeret, non dedignatus fieri legis peccatum, crucisq; maledictum. De qua singulari passione sua ipse in Propheta loquitur, *tibular calcanti solus, & de gentibus, non est vir mecum.*

Nulla enim passio huic passioni confertur, quae sola totius mundi operata est salutem, sola seruum captiuum de seruitute peccati in

veram perduxit libertatem gloriae filiorum Dei.

Vnde eum præmississet, *dilectus meus candidus & rubicundus*, subiunxit, *electus ex millibus*: millenarius quippe numerus, quia pro perfectione ponitur, vniuersitatē significat. Electus ergo ex millibus dicitur, quia vniuersitati fidelium solus virtutum & gratiarum singularitate præponitur: de ipso quippe scriptum est, quia *vnxit eum Deus oleo exultationis præ participibus suis.* Et cum omnes electi diuinitatem accipiant gratiam, *alius quidem sic, alius vero sic, soli vnigenito non ad mensuram dat Deus Spiritum sanctum, & de eius plenitudine omnes accipiunt, in quo habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter, quia ipse est caput super omnem principatum, & potestatem, & virtutem, & dominationem.*

Iste ergo dilectus Dominus Iesus Christus singulariter candidus & rubicundus in sui personali causa diuinitatis & humanitatis, *electus est ex millibus*; in ipsis verò millibus, hoc est vniuersitate electorum, non vno modo, neque æquali mensura candor sanctitatis & rubor passionis enitent; quia in quibusdam vtrumque, in quibusdam non vtrumque, sed nunc isti candor munditiæ, & rubor martyrii simul; nunc illi vel solus candor, vel solus rubor tribuitur, ut in

Rom. 8.

Dilectus cur dicatur electus ex millibus.

Psal. 44.

1. Cor. 7.

Ioh. 3.

Ioh. 1.

Colos. 2.

Ibidem.

Christus non modo in se, sed & in Ecclesia

sua candi-
dus & rubi-
cundus est.

conspectu Dei ille candidus & rubicundus, iste vel totus candidus vel totus rubicundus; alter maiori, alter verò minori nonnunquã æquali ipsarum virtutum gratiã præcedat. In corpore itaque suo, hoc est Ecclesia, Christus etiam candidus est & rubicundus, iuxta modum quem unicuique electorum tribuere, ipsius placet benignitati & gratiã.

VERSUS XI.

*Caput eius sicut aurum optimum.
Coma eius sicut elata palmarum, nigra quasi coruus.*

Vnde mox in sequentibus per partes enumeratur ipsius geminæ pulchritudinis donationes, nunc simul, nunc solæ in eodẽ Christi corpore præfulgentes, ut post præmissam in capite singularem præ omnibus sanctis dignitatem, subinferantur diuersarum in corpore ipsius dignitatum colores, per vniuentem & concorporantem sibi gratiam suo modo & loco proficietes. Dicit enim: *Caput eius sicut aurum optimum*: quid per aurum nisi diuinitas eius accipitur? sicut enim aurum omnibus metallis prætiosus est, ita diuinitas Christi omnibus supereminet creaturis; & quicquid in ipsis creaturis gloriæ siue dignitatis esse potest, ad comparationem diuinitatis nihil est. *Caput ergo dilecti hoc est diuinitas eius sicut aurum est, & non absolutè aurum, sed aurum opti-*

Per aurum
diuinitas
intelligi-
tur.

mum, quia substantia diuinitatis bonum est, & non tantum bonum, sed etiam supremum & generalissimum bonum, & ut ita dictum sit bonum bonorum, quia ipsa est fons & origo totius boni à quo bona cuncta procedunt. Vel quia in Sancta Scriptura principale mentis caput dicitur, *Christus autem virtus & sapientia Dei Patris est*, & verbum ex corde Patris genitum, quo verbo & qua sapientia omnia facta sunt & sine quo vel qua nihil est factum. *Aurum ergo optimum* est ipsa virtus & sapientia, quæ est splendor gloriæ Dei & figura substantiæ eius.

Per caput in
scriptura
principale
mentis acci-
pitur.

I. Cor. I.

Hebr. I.

Quicquid verò pulchritudinis & honestatis in corpus capitis huius diffunditur, ex ipsa diuinitate & sapientia profluit, ut digni de hoc corpore prædicetur, gratia comarum, oculorum, genarum, cæterorumque membrorum, quæ mox in sequentibus numerabuntur.

Quorum primum est, *coma eius sicut elata palmarum, nigra quasi coruus*: *Coma huius capitis* dupliciter intelligi possunt, videlicet Sancti Prophetæ & Apostoli, siue sanctæ Scripturæ, quæ per eos Deo inspirante profluxerunt. Ipsi etenim Deo quasi capiti suo contemplatoriæ charitatis dulcedine adhæserunt, atque ideo magnam mentis subtilitatem in illo diuino verbo perspiciendo ex ipsa Dei virtute & sapientia perceperunt.

Coma capi-
tis, quod est
Christus
sunt Prophe-
tæ Apostoli
siue sanctæ
scripturæ.

Vnde